

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 36C/99/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122210986
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Moravčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4122210986.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Katarínou Moravčíkovou, v spore žalobcu: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, proti žalovanej: M. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX/XX, S., o zaplatenie 4 000 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 4 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca na návrhom na vydanie platobného rozkazu domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 4 000 eur a trov konania. Uviedol, že dňa 07.07.2009 v čase okolo 20:55 na ceste 3. triedy č. 051046 v smere na obec Lúčnica nad Žitavou žalovaná viedla osobné motorové vozidlo zn. I. P. EČ: J ktorého majiteľom bol O. A., pričom zavinila dopravnú nehodu, pri ktorej došlo v dôsledku zranení k usmrteniu spolujazdkyne M. H., nar. XX.XX.XXXX. Okrem toho žalovaná spôsobila ťažkú ujmu na zdraví aj ďalším osobám. Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 5T 28/2010 bola schválená dohoda o vine a treste zo dňa 11.08.2010, podľa ktorej bola žalovaná uznaná za vinnú. Matka a sestra nebohej M. H. si v konaní sp. zn. 17C/132/2011 uplatnili náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom neoprávneného zásahu do ich osobnostných práv v dôsledku úmrtia ich dcéry/sestry pri dopravnej nehode, ktorú zavinila žalovaná. Podľa rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 17C/132/2011, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 07.11.2019, č. k. 9Co/196/2019-540, žalobca z povinného zmluvného poistenia vyplatil v rámci dolikvidácie dňa 13.12.2019 M. H. a D. I. náhradu nemajetkovej ujmy spolu vo výške 20 000 eur (každej po 10 000 eur). Žalovaná v rozpore s § 10 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. písomne neoznámila vznik škodovej udalosti v zákonom stanovenej lehote 15 dní, pričom podľa § 12 ods. 2 písm. g) zák. č. 381/2001 Z. z. žalobcovi vznikol nárok na postih voči žalovanej vo výške 100% vyplateného plnenia. Žalobca sa rozhodol výšku postihu znížiť na 20%, či je 4 000 eur. So žalovanou sa chcel aj mimosúdne dohodnúť, ale tá pohľadávku neuhradila; na povinnosť zaplatenia bola žalovaná upozornená výzvou zo dňa 01.04.2020.

2. Okresný súd Nitra vydal vo veci platobný rozkaz dňa 21.11.2022, č. k. 36C/99/2022-38, proti ktorému podala žalovaná odpor, pretože nárok žalobcu neuznávala, považovala ho za neopodstatnený v celom rozsahu. Uviedla, že nebola zmluvnou stranou zmluvy so žalobcom, nebola poučená o zmluvných podmienkach a mala za to, že nie je pasívne vecne legitimovaná. Zmluvu so žalobcom nečítala, nepodpisovala a nebola oboznámená a poučená so všeobecnými poistnými podmienkami. Žiadala, aby žalobca preukázal, že ustanovenie, na ktoré sa odvoláva, bolo súčasťou podmienok poistnej zmluvy. Pokiaľ by aj bolo, ona ako spotrebiteľ nebola poučená, keďže nebola účastníkom zmluvy. Prišlo k porušeniu smernice Rady 93/13/EHS o nekalých praktikách. Vzniesla námietku premlčania a poukázala

na § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Poukázala na svoj nepriaznivý zdravotný stav a na jej mesačné náklady a príjmy a dala súdu do pozornosti § 257 Civilného sporového poriadku. V prípade neúspechu v spore žiadala, aby sumu mohla uhradiť v splátkach, pretože sama vychováva maloleté dieťa, nedokáže sa finančne sama užívať, zvyšujú sa ceny.

3. V rámci repliky žalobca uviedol, že skutočnosť, že žalovaná poistnú zmluvu neuzatvorila je síce pravdivá, ale nemá vo vzťahu k uplatnenému nároku žiadny význam. Nárok je uplatnený na základe zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaná tým, že ako vodička motorového vozidla zn. Škody Felícia NR 164 EI, ktoré malo u žalobcu dojednané povinné zmluvné poistenie, spôsobila dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k usmrteniu spolujazdkyne a zraneniam ďalších spolujazdkyň. Vyplýva to z § 2 písm. f) a § 4 ods. zák. č. 381/2001 Z. z. V súvislosti s tým treba posudzovať aj § 10 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z., ktorý ukladá poistenému povinnosť písomne oznámiť poisťovateľovi vznik škodovej udalosti do 15 dní od jej vzniku, ak vznikla na území SR, ako zákonnú povinnosť. Žalobca nemá voči poisteným poučovaciu povinnosť o ich zákonných povinnostiach, nie je to ani technicky možné, pretože vo vzťahu k povinnému zmluvnému poisteniu je poisteným každá osoba, ktorej majiteľ vozidla zverí ako vodičovi svoje vozidlo a spôsobí prevádzkou vozidla škodu, za ktorú zodpovedá. Žalovaná nespochybňuje zavinenie dopravnej nehody a ani to, že bola spolu so žalobcom zaviazaná rozsudkom zaplatiť poškodeným M. H. a D. I. titulom nemajetkovej ujmy sumu 20 000 eur. To, že nebola zmluvnou stranou, jej nebránilo využívať systém povinného zmluvného poistenia, aby žalobca za ňu ako osobu zodpovednú za škodu sumu 20 000 eur zaplatil poškodeným, ale následky porušenia povinností uložených jej zákonom už odmietla. Žalobou nie je uplatnený nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, preto premlčacia doba, na ktorú žalovaná poukázala, nemá vzťah k nároku žalobcu. Nárok na náhradu poistného plnenia, tzv. postih, si žalobca uplatnil podľa § 12 ods. 2 písm. g) zák. č. 381/2001 Z. z., pričom tento zákon upravuje osobitne aj premlčanie tohto nároku v § 12 ods. 4. Plnenie žalobca uhradil dňa 13.12.2019, tým pádom žaloba bola uplatnená na súde včas v lehote 3 rokov od vyplatenia plnenia. Žalobca sa nevedel vyjadriť k zdravotnému stavu žalovanej, ale voči nej si uplatnil postihové právo len vo výške 4 000 eur, čo je len 20%. Z uznesenia ČVS:ORP-1028/OVK-NR-2009 z 08.07.2009 vyplývalo, že žalovaná ako vodička utrpela ľahké zranenie s doposiaľ nezistenou dobou práceneschopnosti a dobou liečenia. Poistnú udalosť oznámila žalobcovi až na písomnú výzvu dňa 17.07.2010 (po vyše roku od nehody). V hlásení uviedla, že po dopravnej nehode bola hospitalizovaná a myslela si, že poistnú udalosť nahlásil vlastník vozidla. Tieto skutočnosti žalobca zohľadnil už pri stanovení výšky postihu.

4. Žalovaná v rámci dupliky uviedla, že jej nie je zrejmé, prečo si žalobca uplatnil nárok až po 14 rokoch, keď z dôkazov - komunikácia s operátorom call centra, jasne vyplýva, že o škodovej udalosti bol informovaný ešte v roku 2010. Trvala na tom, že nárok žalobcu je premlčaný. Žalobu navrhla zamietnuť.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktoré uskutočnil v prítomnosti zástupcu žalobcu. Žalovaná svoju neúčasť ospravedlnila a súhlasila s tým, aby bolo rozhodnuté v jej neprítomnosti. V plnom rozsahu zástupca žalobcu poukázal na písomné podania s tým, že nárok vychádza z toho, že žalovaná v roku 2009 spôsobila dopravnú nehodu, kde došlo k usmrteniu jej spolujazdkyne a zraneniu ďalších osôb. V trestnom konaní bola žalovaná uznaná za vinnú. Uplatnili si plnenie za likvidáciu škody. Na podanej žalobe trval a žiadal žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Okrem toho k námietkam žalovanej o tom, že nevedela z čoho pozostáva požadované plnenie, uviedla, že žalovaná bola osobne stranou súdnych konaní, v ktorých sa riešila nemajetková ujma. Bola jej zasielaná korešpondencia o poskytnutom plnení ako aj bola vyzvaná na zaplatenie sumy 4 000 eur, ktorá je predmetom tejto žaloby. K uplatnenej námietke premlčania uviedol, že otázka premlčania je osobitne riešená v zákone a nárok bol uplatnený včas. Súdu predložil výpis z bankového účtu zo dňa 13.12.2019, z ktorého bolo podľa neho zrejmé, že bola poukázaná suma 20 000 eur M. H. a D. I.. Žalovaná nereagovala na výzvy poisťovne a to, že sa spoliehala na majiteľa vozidla, ktorý mal podľa nej dopravnú nehodu nahlásiť, možno pripisovať len na jej ťarchu. Pri určení žalovanej výšky poisťovňa vzala do úvahy všetky dostupné skutočnosti, prihliadla na situáciu žalovanej a namiesto toho, aby si uplatnila voči žalovanej pohľadávku v plnej výške, žalovala len 4 000 eur, t.j. 20% výšky postihu. Poisťovňa v prípade, ak sa na ňu klient obráti, posúdi možnosť plnenia v splátkach. Predpokladala tak, ako to býva zvykom, že v prípade, ak bude návrhu vyhovené a žalovaná požiadala o možnosť splácania dlžnej sumy v splátkach, malo by jej byť vyhovené. Navrhla, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

6. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, vykonal dokazovanie listinami, ktoré strany sporu predložili, a to najmä: rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k.

9Co/196/2019-540, komunikáciou žalobcu voči žalovanej, uznesením OR PZ v Nitre, záznamom o nahlásení poisťnej udalosti, výpisom z účtu, vyjadreniami strán sporu, a zistil nasledovný skutkový stav a uvedený spor takto právne posúdil:

7. Uznesením OR PZ v Nitre zo dňa 08.07.2009, ČVS: ORP-1028/OVK-NR-2009 bolo začaté trestné stíhanie pre prečin usmrtenia a pre prečin ublíženia na zdraví, lebo boli zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že dňa 07.07.2009 o 20.50 h. došlo v okrese Nitra na ceste III/051046, 350 m od obce S. v smere na obec X. nad L. k dopravnej nehode medzi osobným motorovým vozidlom I. P., EČ: NR XXX EI, ktorého majiteľom je O. A., ktoré viedla vodička M. Y. a pevnou prekážkou (betónový stĺp). Pri dopravnej nehode došlo smrteľnému zraneniu spolujazdkyne vodičky, a to M. H., nar. XX.XX.XXXX. K ťažkému zraneniu došlo u spolujazdkyne vodičky D. H., podľa prvotnej lekárskej správy s dobou PN asi 2 mesiace. K ľahkému zraneniu došlo u spolujazdkyne vodičky J. W. ako aj u samotnej vodičky.

8. Listom zo dňa 12.07.2010 žalobca vyzval žalovanú k nahláseniu poisťnej udalosti, pretože poškodený si uplatnil nárok na náhradu škody, pričom podľa dostupných informácií bola žalovaná účastníkom dopravnej nehody a poškodenému spôsobila škodu prevádzkou motorového vozidla. Poučil žalovanú o možnostiach nahlásenie škodovej udalosti, poukázal vo výzve na § 10 ods. 1, ods. 3 písm. b) zák. č. 381/2001 Z. z.

9. Dňa 17.07.2010 bol prijatý hovor na call centre o 10:48 od žalovanej, ktorá uviedla, že dostala výzvu na nahlásenie poisťnej udalosti...myslela si, že PU nahlásil vlastník MV A. O., on jej povedal, že PU nahlásil. Ako dátum vzniku prípadu udala deň 07.07.2009 o 20:50, nahlásila škodovú udalosť poisťovni, uviedla údaje o poškodených.

10. Rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 07.11.2019, č. k. 9Co/196/2019-540 bol v spore žalobkyň M. H. a D. I. proti žalovaným - M. Y. a M.-Slovenská poisťovňa, a.s., o zaplatenie nemajetkovej ujmy, potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých vyhovujúcich výrokoch. Jednalo sa o rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 14.06.2018, č. k. 17C/132/2011-453, ktorým boli žalovaní zaviazaní zaplatiť žalobkyni v 1. rade z titulu nemajetkovej ujmy sumu 10 000 eur a žalobkyni v 2. rade z titulu nemajetkovej ujmy sumu 10 000 eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného.

11. Žalobca listom zo dňa 12.12.2019 oznámil žalovanej, že za ňu z povinného zmluvného poistenia uhradil nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy priznané rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 9Co/196/2019, vo výške 20 000 eur.

12. Podľa výpisu z bankového účtu žalobcu zo dňa 13.12.2019 bola uhradená suma 20 000 eur v prospech účtu vo VÚB, a.s., s poznámkou platba M. H., D. I. ako N plnenie, č. 1080122607.

13. Listom zo dňa 01.04.2020 oznámil žalobca žalovanej, že z poisťnej udalosti vyplatil celkovo sumu 30 461,49 eur, pričom v rozpore s § 10 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. mu neoznámila vznik poisťnej udalosti v zákonom stanovenej lehote. Porušením vznikol žalobcovi nárok na postih vo výške 100% vyplateného poistného plnenia. Žalobca prehodnotil vymáhanie predmetnej postihovanej pohľadávky voči žalovanej a rozhodol sa postih znížiť. Žiadal od nej zaplatiť sumu 4 000 eur do 15 dní od doručenia výzvy. Výzva bola doručená žalovanej dňa 24.04.2020 (čl.31).

14. Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, upravuje povinnosť držiteľa resp. vlastníka motorového vozidla uzavrieť poisťnú zmluvu o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (v ďalšom len zák. č. 381/2001 Z. z.).

15. Podľa § 2 písm. d) zák. č. 381/2001 Z. z., na účely tohto zákona sa rozumie poisťovateľom poisťovňa, poisťovňa z iného členského štátu alebo zahraničná poisťovňa, ktoré je oprávnená vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky na základe osobitného predpisu.

16. Podľa § 2 písm. e) zák. č. 381/2001 Z. z., na účely tohto zákona sa rozumie poistníkom ten, kto uzavrel s poisťovateľom zmluvu o poistení zodpovednosti (ďalej len „poistná zmluva“).

17. Podľa § 2 písm. f) zák. č. 381/2001 Z. z., poisteným ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti.
18. Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z., poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

19. Podľa § 10 ods. 1 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z., poistený je povinný písomne oznámiť vznik škodovej udalosti do 15 dní po jej vzniku, ak vznikla na území Slovenskej republiky.

20. Podľa § 10 ods. 3 písm. b) zák. č. 381/2001 Z. z., poistený je povinný bez zbytočného odkladu poisťovateľovi písomne oznámiť, že v súvislosti so škodovou udalosťou sa začalo trestné stíhanie alebo konanie o priestupku a zabezpečiť, aby bol poisťovateľ informovaný o ich priebehu a výsledkoch; ak má poistený právneho zástupcu, je povinný oznámiť poisťovateľovi jeho meno, priezvisko a trvalý pobyt alebo jeho obchodné meno a sídlo.

21. Podľa § 12 ods. 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z., poisťovateľ má proti poistenému, ktorý nie je poistníkom, nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak spôsobil škodu motorovým vozidlom a bez dôvodov hodných osobitného zreteľa porušil povinnosti podľa § 10 ods. 1 až 4 <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/381/20191001>>.

22. Podľa § 799 ods. 2 Občianskeho zákonníka, kto má právo na plnenie, je povinný bez zbytočného dokladu poisťiteľovi oznámiť, že nastala poistná udalosť, dať pravdivé vysvetlenie o jej vzniku a rozsahu jej následkov a predložiť potrebné doklady, ktoré si poisťiteľ vyžiada. Poistné podmienky môžu určiť aj ďalšie povinnosti.

23. Podľa § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka, poistnou zmluvou sa poisťiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poisťiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné.

24. Podľa § 12 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z., výška náhrady poistného plnenia alebo jej časti, na ktorú vznikne poisťovateľovi nárok podľa odseku 1 alebo 2, nesmie presiahnuť úhrn poistných plnení, ktoré poisťovateľ vyplatil z dôvodu poistnej udalosti.

25. Podľa § 12 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z., právo poisťovateľa na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti podľa odseku 1 alebo 2 sa premlčí do troch rokov odo dňa vyplatenia poistného plnenia.

26. V spore bolo nesporné, že vinníkom dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 07.07.2009 bola žalovaná, ktorá bola aj právoplatne odsúdená rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 5T/28/2010. Žalovaná nahlásila žalobcovi poistnú udalosť dňa 17.07.2010.

27. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že nárok žalobcu je v celom rozsahu dôvodný, a to i napriek námietkam žalovanej. Žalobca súdu preukázal, že podľa rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 14.06.2018, č. k. 17C/132/2011-453 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 07.11.2019, č. k. 9Co/196/2019-540, zaplatil matke a sestre nebohej M. H. spolu sumu vo výške 20 000 eur, o čom súdu predložil výpis z bankového účtu zo dňa 13.12.2019, pričom v predmetnom súdnom konaní bola žalovaná spolu so žalobcom stranou sporu, tj. mala vedomosť o priznaní sumy 20 000 eur ako aj o tom, že ona ako žalovaná v 1. rade mala zaplatiť žalobkyni v 1. rade (M. H.) sumu 10 000 eur z titulu nemajetkovej ujmy, ako aj žalobkyni v 2. rade (D. I.) tiež sumu 10 000 eur z titulu nemajetkovej ujmy. Súd mal listinnými dôkazmi preukázané, že priznané plnenie uhradil v celom rozsahu žalobca.

28. Súd mal preukázané, že k nahláseniu poistnej udalosti zo dňa 07.07.2009 došlo zo strany žalovanej ako vodiča motorového vozidla dňa 17.07.2010, tj. po roku od dopravnej nehody, pričom žalobca listom zo dňa 12.07.2010 vyzval žalovanú na splnenie tejto povinnosti. Vlastník motorového vozidla, ktorým bola spôsobená poistná udalosť, žalobcovi poistnú udalosť nenahlásil.

29. Keďže žalovaná neoznámila vznik poistnej udalosti, ktorá vznikla na území Slovenskej republiky, do 15 dní od vzniku poistnej udalosti, žalobca oprávnené uplatnil v súlade s § 12 ods. 2 písm. g) zák. č. 381/2001 Z. z. voči žalovanej nárok na náhradu poistného plnenia. Tento nárok žalobcu vyplýva zo zákonného predpisu a nejde o nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Napriek tomu,

že v zmysle citovaného ustanovenia by mal žalobca (poisťovateľ) proti žalovanej (poistená) právo na náhradu celého poistného plnenia vo výške 20 000 eur, žalobca si uplatnil svoj nárok v nižšej výške, t. j. evidentne v prospech žalovanej. Ako sám uviedol, zohľadnil všetky dostupné skutočnosti a voči žalovanej si uplatnil postih v sume 4 000 eur, čo je 20% výšky postihu.

30. Nárok poisťovne, tak ako je vymedzený v § 12 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mrqgayv6mzygexhaylsmftxeylgfuyte>> zák. č. 381/2001 Z. z., je špecifickým nárokom poisťovne, ktorý sa v praxi často nesprávne poníma ako uplatnenie nároku na náhradu škody. Už samo zákonné znenie nemôže prisvedčiť tomuto záveru, keďže je nárok definovaný ako právo na náhradu vyplateného poistného plnenia. Toto právo patrí poisťovni ako poskytovateľovi poistného plnenia poškodenému, čo je povinnosť patriaca poisťovni priamo zo zákona, takže jej splnenie nemožno právne kvalifikovať ako škodu a poisteného ponímať v tomto prípade ako škodcu. Uplatnenie nároku poisťovne často vnímajú poistení ako „nespravodlivé“ s ohľadom na uplatnený dôvod, resp. uplatnenú výšku. K tomuto je potrebné uviesť, že taxatívne vymedzenie prípadov, keď môže pristúpiť poisťovňa k sankcii, neumožňuje rozšírenie na iné prípady ako tie, ktoré súd zákonom vymedzené. Samotné uplatnenie nároku a určenie výšky uplatneného nároku je takpovediac „manažérskym“ rozhodnutím tej - ktorej poisťovne. Z právneho hľadiska je uplatnenie nároku poisťovne limitované iba výškou vyplateného poistného plnenia a samozrejme hypotézou právnej normy § 12 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mrqgayv6mzygexhaylsmftxeylgfuyte>> zák. č. 381/2001 Z. z.

31. Je výlučne vecou poisťovateľa, v akom rozsahu sa rozhodne uplatniť si svoj nárok, avšak zo žiadneho právneho predpisu súdu sudcovské právo na zníženie nároku nevyplýva, nakoľko nejde právne o nárok na náhradu škody, ale o originálny druh právneho nároku vznikajúceho ex lege, ak nastane niektorá zo skutočností v ustanovení § 12 zák. č. 381/2001 Z. z. Predmetný nárok teda nie je nárokom na náhradu škody vzniknutej poškodenému (nie je odvodený nárok od práva poškodeného) proti tomu, kto škodu spôsobil, ale ide osobitný (originálny) nárok poisťovateľa vyplývajúci z poistného vzťahu založeného poistnou zmluvnou (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/326/2009 zo dňa 22.9.2010, R 30/2014). Primerané zníženie uplatneného nároku teda prichádza do úvahy iba vtedy, ak ho zákon výslovne pripúšťa a zároveň formuluje jednoznačné kritériá a limity pre takýto postup nevyhnutné z hľadiska preskúmateľnosti úvah vedúcich k zníženiu takejto náhrady, aby tak nedochádzalo k svojvoľnému rozhodovaniu. Zo slovného spojenia, že „poisťovateľ má proti poistenému, ktorý nie je poistníkom, nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti“ nevyplýva priestor súdu pre eventuálne zníženie legitímneho nároku žalobcu súdom, keď výška náhrady poistného plnenia je limitovaná výlučne ustanovením § 12 ods. 3 zák. č. 381/2001 Z. z. Účelom § 12 zák. č. 381/2001 Z. z. je zároveň viesť poisteného k riadnemu plneniu si jeho povinností vyplývajúcich z právneho vzťahu poistenia, vrátane oznamovacej povinnosti. Treba tiež dodať, že poisteným je teda aj vodič motorového vozidla zodpovedný za škodu na základe zavinenia, na základe ktorého má poisťovňa nárok i proti tomuto (R 32/2014, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo/54/2009 z 31.8.2020), a že súd nemôže skúmať súlad uplatneného nároku poisťovňou z hľadiska proporcionality, keďže jediným subjektom k prípadnému zníženiu nároku podľa § 12 je poisťovateľ (rozsudok NS SR z 11.12.2019 sp. zn. 4 Obdo/84/2018, R 64/2020). V tomto spore žalovaná bola preukázateľne vodičom motorového vozidla, ktorým došlo k poistnej udalosti; preto je zrejme, že je pasívne vecne legitimovaným subjektom.

32. Vo vzťahu k vnesenej námietke premlčania nároku zo strany žalovanej súd dospel k záveru, že nie je dôvodná. Samotný § 12 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z., upravuje premlčanie práva poisťovateľa na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti podľa odseku 1 alebo 2, pričom právo sa premlčí do troch rokov odo dňa vyplatenia poistného plnenia. V tomto prípade k vyplateniu plnenia došlo žalobcom dňa 13.12.2019 a žaloba bola podaná na súd dňa 04.11.2019, t. j. včas. Na základe toho súd na vnesenú námietku premlčania neprihliadol.

33. S poukazom na vyššie uvedené súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

34. Napriek tomu, že žalovaná počas konania uvádzala, že má zlú finančnú situáciu, z dôvodu čoho žiadala v prípade neúspechu o možnosť zaplatenia priznanej sumy žalobcovi v splátkach, súdu nepredložila žiadne dôkazy v tomto smere. Okrem toho súd poukazuje na to, že žalobca vyzval žalovanú ešte dňa 01.04.2020 na zaplatenie sumy 4 000 eur, pričom žalovaná pohľadávku do podania žaloby a

ani do vydania rozhodnutia neuhradila. Mala dostatok času, aby kontaktovala žalobcu a dohodla si s ním prípadne zaplatenie tejto sumy v splátkach. Súd zaviazal preto žalovanú na zaplatenie sumy v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, pričom dáva žalovanej do pozornosti názor žalobcu, ktorý v rámci pojednávania uviedol. Ide o prípad, kedy žalobca po doručení žiadosti od dlžníkov, vždy posudzuje možnosť plnenia v splátkach. Býva zvykom a predpokladal to žalobca aj v prípade žalovanej, že ak požiada o možnosť splácania dlžnej sumy v splátkach, bude jej vyhovené.

35. Podľa § 255 ods.1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

36. Podľa § 262 ods.1, ods.2 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 Civilného sporového poriadku, pretože žalobca bol v konaní plne úspešný, priznal mu nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100%. Žalovaná v rámci podaného odporu dala do pozornosti § 257 CSP, ale ďalej neuviedla, na základe akých skutočností a dôvodov by mal súd pristúpiť k jeho aplikácii pri posudzovaní otázky nároku na náhradu trov konania. Jej konanie, keď už po právoplatnosti rozsudku ohľadne priznania nemajetkovej ujmy v spore sp. zn. 17C/132/2011, jej muselo byť zrejmé, že má povinnosť zaplatiť spolu sumu vo výške 20 000 eur, nenasvedčovalo aplikácii § 257 CSP o nepriznaní náhrady trov konania. Zároveň bola žalobcom viackrát upovedomená o jej povinnosti zaplatiť sumu 4 000 eur ako tzv. postih, ale žalovaná neuhradila ani len časť tejto sumy a nepodnikla žiadne kroky k tomu, aby sa pokúsila vec nejakým spôsobom riešiť. Súd v spore nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalobcovi nepriznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Nitra.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.